

Fra græsareal til vild blomstereng - en lille guide til at komme i gang

I dag fylder store, ensartede plæner meget, og de kortklippede plæner har en meget lille biologisk værdi og kræver samtidig intensiv pleje. Overvej derfor om dele af plænerne eller andre arealer kan omlægges til vild blomstereng.

Der er naturligvis fortsat behov for almindelige kortklippede plæner til fodbold, leg, picnic og andre aktiviteter. Men hvis græsflader, der ikke har nogen fysisk funktion, bliver omlagt til vilde blomsterenge, vil de kunne rumme en artsrig flora til gavn for dyr og insekter. Det vil også skabe glæde for børn og voksne, der kan nyde synet eller gå på opdagelse ad slæde stier ind igennem området.

Når et område er omlagt til vild blomstereng, vil det i langt de fleste tilfælde kræve mindre pleje end græsplæner. Der er dog noget arbejde med en vild blomstereng, og særligt omlægningsprocessen er krævende, hvis der skal skabes de rette betingelser for de vilde blomster. Det kan du blive klogere på ved at læse denne lille guide.

Hvor skal jeg anlægge min blomstereng?

Tag et kig på din græsplæne og se, om der allerede er mange forskellige urter på vej. Måske er der en blomstereng på vej helt af sig selv, som bare kræver, at du ikke klipper græsset mere end 1-2 gange årligt?

Hvis du ikke er så heldig at have mange forskellige vilde blomster i din græsplæne, kan du hjælpe blomsterengen på vej ved at fjerne græsset, og så en blanding af forskellige vilde urter. De bedst egnede arealer til blomstereng er solrige arealer og gerne skråninger eller arealer med meget tørre eller våde partier.

Hvornår skal jeg så, og hvordan gør jeg?

Det er oplagt at så blomstereng i efteråret, hvor blomsterne også naturligt kaster deres frø. Men det kan også fint gøres om foråret. Græstørven skal fjernes, fordi græs udkonkurrerer andre arter. Sørg for at fjerne flest mulig rødder, tørven skal skrælles af i 5-10 cm dybde for at få den bedste virkning. Hvis græsset blot fræses ned, skal man regne med at genetablere blomsterengen hvert 3.-4. år. Hvis der er tid, kan man lade arealet ligge i 14 dage, inden der fræses for at fjerne fremspiret ukrudt. Har man mere tid, kan det herefter ligge brak i yderligere 14 dage, inden arealerne fræses igen og tilsås.

Blomsterfrøene skal helst udsås, når jorden er fugtig. I efteråret kan det ske helt frem til november, inden frosten sætter ind. Anlægger man blomsterengen i foråret er det bedst at så frøene i perioden fra midt april til midt i maj. Frøene kræver en jordtemperatur over 10-12 grader for at spire. Det er når anemonerne blomstrer, siger man.

Vi anbefaler, at I opblander frøene med tørt sand i forholdet 1:5 eller 1:10. På den måde kan man se, hvor langt man kommer og man undgår at komme til at smide alle frø i den første halvdel af bedet. Efter udsåning tromles jorden eller man går/tramper frøene let ned i jorden.

Hvis der er plads på arealet, kan man beholde jorden/græstørvene på stedet i stedet for at skulle skille sig af med den. Brug græstørvene til jordvolde eller en lille bakke.

For at nedbringe næringsstofindholdet i jorden, kan den med fordel blandes op med sand eller grus, inden der sås. En næringsfattig jord giver gode levevilkår for mange af de hjemmehørende vilde blomsterfrø. Hvis jorden er næringsrig, er der stor sandsynlighed for, at græs og andre næringskrævende planter tager over igen og udkonkurrerer de mere nøjsomme vilde planter, der trives bedst i den næringsfattige jord.

Vi anbefaler, at man vælger større samlede arealer til projektet, så man lettere kan holde græsset væk. Hvis man fx laver en stribe med blomster ned igennem en græsplæne, vil man få en stor opgave med at holde græsset væk, hvis det ikke skal overtage igen.

Det er en god idé at sætte et skilt op, hvor man fortæller, hvad der sker på arealet.

BYNATUR

Blomsterløg i blomsterengen

Du kan også lægge forårsblomsterende løg i arealerne med blomsterenge. Brug eksempelvis krokus, skilla, snepryd og vilde påskeliljer. En tommelfingerregel når du sætter blomsterløg er, at løget lægges i en dybde som svarer til 3 gange løgets størrelse. Blomsterløg lægges bedst i efteråret og har bedst af at visne ned selv.

Hvordan vedligeholder jeg min blomstereng?

Blomsterengen klippes i slutningen af september i ca. 10 m højde. Efter 14 dage, når frøene er drysset af, opsamles afklippet. Vil du klippe og opsamle afklippet på samme tid, skal du vente til oktober, så du er sikker på, at planterne har kastet sine frø. Vær dog opmærksom på, at det kan blive for vådt til at køre med maskiner. Man kan også vente med at klippe til sidst på vinteren, så man på den måde også kan sikre flere levesteder til de overvintrende insekter.

Fra 2. sæson kan du vælge at klippe en ekstra gang om foråret – slut maj/start juni - for at fjerne næringsstoffer fra arealet. Det kan være en god idé hvis der er vokset meget græs ind i blomsterengen.

Variation er vigtigt at have for øje, så lad gerne mindre dele af blomsterengen stå uklippet hver gang blomsterengen klippes. Tænk som en ko 😊 - den kan heller ikke klare at spise en blomstereng på en gang, og det giver plads til, at insekter hele tiden kan finde nye levesteder og fødekilder på arealet.

Vælg frø fra hjemmehørende arter

Du kan samle frø i naturen omkring dig gennem sommeren og frem til efteråret. Hvis du ikke har nået det eller ikke helt har styr på hvilke planter der er gode at høste frø fra, så findes der efterhånden gode frøblandinger på nettet og i din lokale planteskole. Prøv om du kan finde en blanding uden græsfrø i og som består af blandinger med primært hjemmehørende vilde arter.

De fleste frøblandinger indeholder frø af både en- og flerårige planter. Blomsterne af de enårige planter ses primært det første år, mens de flerårige planter det første år etablerer sig som en lille blad-rossette under de enårige. Derfor vil en blomstereng skifte karakter og farve gennem årene, ligesom de urter og græsarter, der allerede vokser i lokalområdet, også vil blande sig ind i området.

Frø i Aarhus-blandingen:

Flerårige:

Aks-ærenpris, *Veronica spicata*
Alm. brunelle, *Prunella vulgaris*
Alm. knopurt, *Centaurea jacea*
Alm. kællingetand, *Lotus corniculatus*
Alm. røllike, *Achillea millefolium*
Bakke-nellike, *Dianthus deltoids*
Bibernelle, *Sanguisorba minor*
Blodkløver, *Trifolium incarnatum*
Blæresmælde, *Silene vulgaris*
Blåhat, *Knautia arvensis*
Dag-pragtstjerne *Silene dioica*
Hvid okseøjle *Leucanthemum vulgare*
Kattehale, *Lythrum salicaria*
Merian, *Oreganum vulgare*
Rødkløver, *Trifolium pratense*

Enårige:

Kornblomst, *Centaurea cyanus*
Kornvalmue, *Papaver rhoas*
Gul okseøjle, *Chrysanthemum segetum*
Klinter, *Agrostemma githago*